

26. LETO

službe
kulturnem in gospodarske-
mu napredku Slovencev v
Wisconsinu

JUGOSLOVENSKI

O B Z O R

26th YEAR

of Service
to the Yugoslavs of Wisconsin
and to the Country

The Only Yugoslav Newspaper, printed and published in State of Wisconsin for 40,000 Residents of Yugoslav Extraction. — Official Organ of South Slavic Benevolent Union 'Sloga' and Alliance 'Lily' of Wisconsin

Entered as second-class matter January 21, 1926 at the post office of Milwaukee, Wisconsin, under the Act of March 3, 1879.

ST. — NO. 504.

MILWAUKEE — WEST ALLIS, WIS. SEPTEMBER 1. SEPTEMBRA 1938.

LETO X. — VOL. X. — ESTABLISHED 1913.

Dogodki po Sloveniji in ostali Jugoslaviji

* Nujno je potrebno urediti Muri strugo. Prebivalstvo ob obre hregovih Mure, ki je v maju preplavila toliko rodotivnega polja ob svojih hregovih in napravila več milijonsko škodo, živi sedaj v strahu, da bo Mura, ki še vedno teče po istih strugah, ko ob poplavi in se nadalje odnaša rodotivno zemljo, ob malo večjem nalinju spet poplavila vse ozemlje ob njej. Zato se je začelo prebivalstvo zadnje čase obračati z najnimi prošnjami na oblastva, da z čimprejšnjim pričetkom regulacije njenih hregov prepreči nevarnost nove tako katastrofalne poplave kot je bila ta zadnja. Kakšne žalostne razmere vladajo sedaj na poplavljenu ozemlju, pove priloženem, iz Ljutomera, ki pravi: V maju poplavljeno zemljišče ob Muri je šele sedaj v avgustu dobro malo lepše lice, ko je ozelenelo. Na travnikih, kjer so morali pokositi blatno seno in ga sežgati, je zdaj lepa otava. Drugi posejana turščica pa je zelo slabotna in ima redke štroke. Žito, ki je bilo poplavljeno, je imelo slabo klasje z drobnim zrnjem, ki bo dalo le polovico tega, kar mora dati zdravo zrno. To zrnje se bo marsikje moglo porabiti le za otrobe. Njive, posejane s krompirjem, so bile po povodni zorane in posejane s prsom, ki lepo uspeva. To bo edino, kar bo prinesla našemu kmetu, ke kateri krov poleg ajde. Prebivalci so v žalostnem položaju, ker že zdaj nimajo hrane ne zase ne za živino. Do sedaj so prejeli le po 40 do 50 kg krompirja in turščice, kar pa je le malenkost. Zato še vedno pričakujejo izdatne pomoči, da rešijo sebe in svoje družine pred lakoto.

* Nova šola na Dolenjskem. S pričetkom novega šolskega leta v septembri mesecu se bo odprli redni pouk v novi šoli, ki so jo postavili na Lipoglavem pri Šmarju na Dolenjskem. S tem so se sedaj spolnile večletne želje prebivalstva in večletno prizadevanje šolskega krajevnega odbora in občine Dobrunje je privredno do cilja zgraditi in izročiti njemu namenu stavbo, ki je zelo lepo delo modernega stavbarstva.

* Še tri nove meščanske šole v Sloveniji. Kot smo že poročali v zadnji številki, je prostovni minister izdal odlok o otvoritvi meščanske šole v Domžalah. Naslednje poročilo o tem pa pove, da se bo odprla meščanska šola tudi v Gornji Radgoni, v Kranju in Konjicah.

* Silna suša v Beli krajini. Iz Suhorje pišejo: Žalosten je pogled na Belo krajino. Vse je posušeno. Njive stojijo prazne, ker ni bilo mogoče sejeti ajde. Koruzo žanjejo in polagajo živini, ker zaradi suše ni mogla narediti štokov. Najhujše pa je, ker ni vode, saj že od maja ni bilo pravega dežja.

* Toča in vihar na Vrhniku. Eno zadnjih sobot je nastalo okoli Vrhniku hudo neurje z viharjem. Med nevihto pa je začela padati gosta kakor grah debela toča. Vihar je bil tako močan, da je ruval opiko po strehah in lomil veje drevju. Toča pa je zelo poškodovala ajdo.

* Osebni avto je prevrnil tovornega s 26 potniki, namenjenimi na tabor na Brezjah. Eno zadnjih nedelj zjutraj se je zgodila pri Dobrem polju bližu Brezji strašna avtomobilска nesreča. V omenjenem času je peljal na Brezje na tabor Hočevanje. Tovorni avto iz

Kamnika 26 oseb iz Podgorja v občini Komendi. Za njim se je vozil potniški avto, last Edvarda Jonkeja iz Zaplotnice. Ta bi rad prehitel tovorno vozilo. Pri prehitovanju pa je osebni avto zadel v tovornega, ki je vozil ob robu ceste, ter se z vsemi potniki zvrnil v kakšen meter globok jarek. Ko so ponesrečeni začeli vstajati, so videli, da je eden izmed njih v zadnjih izdihnil. Bil je to 28-letni posestnik sin Grošelj Frane iz Podgorja. Trije izmed njih so bili huje, dva pa lažje ranjena. Vseh pet je reševalni avto prepeljal v ljubljansko bolnišnico. So to 29-letni posestnik sin Pavlič Jože, ki je močno poškodovan na glavi, 77-letni posestnik Vidic Anton s poškodbami na nosu, 37-letni posestnik Mrak Jože s poškodbami na očeh, 35-letni kajžar Zobec Jože, ki ima poškodovan desno nogo, in 38-letna Mrak Frančinka, ki ima pretres možganov. — Ko so isto nedeljo popoldne korakali gasilci s tabora na Brezjah proti Mošnjam, je pridrvel mimo neznan avtomobil in podrl 28-letnega delavca Brinška Andreja s Spodnjega Otoka v občini Mošnja. Ponesrečenca, ki je obležal nezavesten s hudo poškodovanovo glavo, je reševalni avto prepeljal v ljubljansko bolnišnico. Bila pa je vsaka pomoč zaman in je nesreča v bolnici izdihnil.

* Smrt vrhga moža. V lepi starosti 75 let je zadnje dni v Makolah preminil ugledni, da le na okrog znani posestnik, trgovec in gostilničar g. Andrej Juršič. Blag mu spomin!

* Požar pri Slovenjgradcu. Pred kratkim je bilo v Slovenjgradcu in okolici hudo neurje, med katerim je udarila strela v gospodarsko poslopje znane Šmidove domačije v Podgorju. Takrat je bil hlapac v hlevu pri konju. Strela je omamila konja, ki se je zgrudil in pokopal pod seboj hlapca. V zadnjem trenutku se je hlapcu posrečilo, da se je izvlekel izpod konja in se resil iz gorečega poslopja. Na pomoč so prispeli gasilci iz Podgorja in Slovenjgrada, a klub skrajnemu naporu ni bilo mogoče rešiti ničesar razen živine. Plameni so že objemali hišo, a so gasilci še pravočasno požar omejili.

* Tragična smrt v rudniku. V državnem rudniku v Zabukovci pri Žalcu se je pripetila te dni težka nesreča, ki je zatevala življenje 46-letnega elektromonterja Franca Karlovška. Po končanem delu v električnem transformatorju, kjer se transformira električna napetost 20,000 voltov, se je Karlovšek sredi pogovora z dvema tovarišema, ki sta mu prej pomagala, pri nekem popravljalnem delu, oddaljil z očividnim namenom, da še nekaj pregleda v transformatorju, pri tem pa je prišel v dotik z električnim tokom 20,000 voltov in se na mestu zgrudil mrtev. Pokojni, ki je bil doma iz Št. Petra v Sav. dolini, je bil znan kot eden najboljših elektromontjerov in je kot prvosten strokovnjak zgradil dve električni napravi v Zabukovci, kjer je bil zaposlen od leta 1923. Zapatča ženo in tri hčerke.

* Smrtna nesreča. V kamnolomu nad Zapodjem v občini Litiji lomijo kamen za apnenec e. Gvidona Birolle. Kameňe poten prevajajo v peči nasproti postaje Kresnice. V kamnolomu je zaposlen Marijan Vajgerjevi. Med tem pa je nastala nevihta in sredi hčerki.

* Smrtna nesreča. V kamnolomu nad Zapodjem v občini Litiji lomijo kamen za apnenec e. Gvidona Birolle. Kameňe poten prevajajo v peči nasproti postaje Kresnice. V kamnolomu je zaposlen Marijan Vajgerjevi. Med tem pa je nastala nevihta in sredi hčerki.

Torek, 6. septembra tega leta utegne postati nov usodni dan za vso Evropo, morda za ves svet. Na ta dan se v Nuerenbergu na Nemškem se stane vesenemski nazijski kongres, ki ga bo otvoril nemški kancelan Hitler. In v strahu in trepetu pričakuje svet, Hitlerjevih besed na tem konгресu, kajti od njih bo odvisno ali bo Evropa vržena v novo kravo klanje, ali pa bo grozeča nevarnost zopet šla le mimo.

Od Hitlerjevega otvoritvenega govora se pričakuje odgovor na vprašanje, ali hoče Nemčija ponovno slepo drveti v svojo in ostalega sveta nesrečo, ali pa so dogodki, ki se vrše te dni, vendarjev vplivali na voditelje nemškega naroda, da bodo na položaj zrli treznejše in se izognili izjav, ki bi dovedle do neizgibne vojne.

Srednje vojne nevarnosti danes leži v Češkoslovaški. Leta 1914. je ležalo na Balkanu. Hitler je vzel v svojo "zaščito" sudetske Nemce, ki jih hoče "osvoboditi" češkoslovaškega "tiranstva". Po zaslugu Hitlerjevega "pokroviteljstva" je med temi Nemci in češkoslovaško vlado zavladala napetost, ki se je stopnjevala z vsakim dnem, zadnji teden pa je dosegla višek, ko je Henlein, vodja sudetskih Nemcev, odprto pozval svoje rojake, da naj ignorirajo avtoritet češkoslovaške vlade nad "svojim" teritorijem, in da se bodo vladali sami. Z drugimi besedami, ustvaril je stanje, ki ga nobena država, ačko ostati sploh še država, samostojna država, ne more in ne sme trpeti. Vzporedno za to izjavilo je Henlein dobil od Hitlerja, ki mu je obljubil, da ga bo v slučaju kakih resnejših nemirov vsedti, da bo vredno.

Poglejmo torej, kakšne prednosti imajo sudetski Nemci v Češkoslovaški in kakšne imajo po drugih državah, dočim na rodnotne manjšine v Nemčiji sami (in tako tudi v Italiji) nimajo sploh nobenih.

Na Češkoslovaškem sme vsak državljan nemške narodnosti na isti način, kakor Čehi in Slovaki izpovedati svoje politično mnenje, izpovedati svojo narodnost. V kulturnem pogledu imajo Nemci v Češkoslovaški polno svobodo, država jim proži vsa sredstva za kulturni razvoj. V gospodarskem pogledu niso zapostavljeni. Na Češkoslovaškem smo vsak državljan nemške narodnosti na isti način, kakor Čehi in Slovaki izpovedati svoje politično mnenje, izpovedati svojo narodnost. V kulturnem pogledu imajo Nemci v Češkoslovaški polno svobodo, država jim proži vsa sredstva za kulturni razvoj. V gospodarskem pogledu niso zapostavljeni.

Izven meja nemške države živi po drugih državah: na Češkoslovaškem 3,231,688 Nemcev, na Poljskem nekoliko 100,000 več kot 1 milijon Nemcev, v Jugoslaviji okrog 500,000, na Madžarskem 470,000, v Italiji pa 250,000.

Razen tega žive Nemci tudi v Romuniji, v Franciji, na Danskem, na Nizozemskem in v Litvi. Nemška narodna manjšina v Češkoslovaški je največja, medtem ko četrtnmilionski nemški manjšini v Italiji z uRADNE strani sploh odrekajo manjšinski značaj. Sedaj poglejmo, kako živijo Nemci v

posestnik iz Zapodja Franc Stražar v skalovju v družbi z Ivanom Škarjo. Zdaj pa se je visoko v kamnolomu sprožila težka skala in se začela valiti proti Stražarju in Škarji. Med tem ko je Škarja ubegel, je bil Stražar tako zbegan, da je bel naravnost v sproženo skalo, ki ga je ujela in stisnila. Bil je takoj mrtev. Njegovo truplo so odnesli na njegov dom. Pokojni Stražar je pred leti kupil v Zapolju posestvo. Bil je skrben gospodar. Zapatča ženo v dobro poznanee družine Charles Karlinger, je bila te dni imenovana za štabno bolničarko v St. Luke's General bolnišnici tukaj v Milwaukee.

posestnik iz Zapodja Franc Stražar v skalovju v družbi z Ivanom Škarjo. Zdaj pa se je visoko v kamnolomu sprožila težka skala in se začela valiti proti Stražarju in Škarji. Med tem ko je Škarja ubegel, je bil Stražar tako zbegan, da je bel naravnost v sproženo skalo, ki ga je ujela in stisnila. Bil je takoj mrtev. Njegovo truplo so odnesli na njegov dom. Pokojni Stražar je pred leti kupil v Zapolju posestvo. Bil je skrben gospodar. Zapatča ženo v

posestnik iz Zapodja Franc Stražar v skalovju v družbi z Ivanom Škarjo. Zdaj pa se je visoko v kamnolomu sprožila težka skala in se začela valiti proti Stražarju in Škarji. Med tem ko je Škarja ubegel, je bil Stražar tako zbegan, da je bel naravnost v sproženo skalo, ki ga je ujela in stisnila. Bil je takoj mrtev. Njegovo truplo so odnesli na njegov dom. Pokojni Stražar je pred leti kupil v Zapolju posestvo. Bil je skrben gospodar. Zapatča ženo v

posestnik iz Zapodja Franc Stražar v skalovju v družbi z Ivanom Škarjo. Zdaj pa se je visoko v kamnolomu sprožila težka skala in se začela valiti proti Stražarju in Škarji. Med tem ko je Škarja ubegel, je bil Stražar tako zbegan, da je bel naravnost v sproženo skalo, ki ga je ujela in stisnila. Bil je takoj mrtev. Njegovo truplo so odnesli na njegov dom. Pokojni Stražar je pred leti kupil v Zapolju posestvo. Bil je skrben gospodar. Zapatča ženo v

posestnik iz Zapodja Franc Stražar v skalovju v družbi z Ivanom Škarjo. Zdaj pa se je visoko v kamnolomu sprožila težka skala in se začela valiti proti Stražarju in Škarji. Med tem ko je Škarja ubegel, je bil Stražar tako zbegan, da je bel naravnost v sproženo skalo, ki ga je ujela in stisnila. Bil je takoj mrtev. Njegovo truplo so odnesli na njegov dom. Pokojni Stražar je pred leti kupil v Zapolju posestvo. Bil je skrben gospodar. Zapatča ženo v

Evropa v novi krizi svetovne vojne

teh imenovanih državah.

Nemške manjšine v Italiji in na Madžarskem, kjer jih je skupno skoraj 1 milijon, nimajo nobenega zastopnika v parlamentu, medtem ko ima pol milijona Nemcev v Jugoslaviji 2 postanca, 1 milijon Nemcev na Poljskem 2 senatorja, tri in četrtnmiliona Nemcev na Češkoslovaškem pa 70 poslancev in 36 senatorjev.

Cetr milijona Nemcev pod Italijo nima niti ene šole, medtem ko ima pol milijona Nemcev na Madžarskem 46 šol; pol milijona Nemcev v Jugoslaviji 162 šol, 1 milijon Nemcev na Poljskem 514 šol, a tri in četrtnmiliona Nemcev v Češkoslovaškem 5293 šol, 1 popolno univerzo, 2 tehnični fakulteti, konservatori. Na eno nemško šolo v Češkoslovaškem pride 106 otrok, na eno češko pa 115 otrok.

V Italiji izhaja 7 nemških časopisov, ki jih izdajajo Italijani sami in so pisani v fašističnem duhu, na Madžarskem jih izhaja 11, v Jugoslaviji 18, na Poljskem 71, v Češkoslovaškem 249.

V Italiji, na Madžarskem in v Jugoslaviji Nemci nimajo nobenega stalnega gledališča, na Poljskem imajo 2, na Češkem 17, ki dobivajo denarne podpore od Češkoslovaške vlade.

V nobeni drugi državi, izveni Češkoslovaške, nimajo nemške manjšine radio oddaje v nemškem jeziku. V Češkoslovaški imajo Nemci svojo lastno radio postajo v Melniku, medtem ko druge češke postaje redno oddajajo tudi v nemškem jeziku.

V Italiji nimajo Nemci nobene kulturne organizacije, na Madžarskem je ena, v Jugoslaviji jih je 45, na Češkoslovaškem pa 2237.

Sedaj naj sledi nekaj primerov z razmerami v Nemčiji. Na eno šolo v Nemčiji pride 150 dijakov povprečno. Na Češkoslovaškem prideata na eno nemško šolo 102 dijaka. V nemčiji pride povprečno na enega prebivalca 3 knjige, v Češkoslovaški pa pride na eno nemškega prebivalca 6 nemških knjig.

Pred svetovno vojno nemška narodna manjšina na ozemlju sedanja Slovaške, ko je bila še pod Madžarskem, ni imela nobene šole; danes imajo Nemci celo vrsto ljudskih in srednjih šol.

Vsi pošten človek bo torej iz tega pritrdiril, da je pravica na češkoslovaški strani in kolikor pride jugoslovani v postelji. Bil je star 40 let in samec.

V McKees Rocks, Pa., je pred kratkim umrl Hrvat po imenu Zoretič. V gostilni je za stavo izpeljalo 15 "drinkov" in drugi dan so ga našli mrtvega v postelji.

V St. Marys, Pa., je pred nekaj dnevi umrl Hrvat po imenu Zoretič. V gostilni je za stavo izpeljalo 15 "drinkov" in drugi dan so ga našli mrtvega v postelji. Bil je star 40 let in samec.

V Zgornji Škof, Pa., je umrl nadaljnji pionir tamkajšnje našelbine George Sečen v starosti 74 let. Tudi on je živel tu v Ameriki čez 50 let. Zapatča ženo in deset odraslih sinov in hčer.

V Osceoli, Mich., je umrl nadaljnji pionir tamkajšnje našelbine George Sečen v starosti 74 let. Tudi on je živel tu v Ameriki čez 50 let. Zapatča ženo in deset odraslih sinov in hčer.

V Painesville, O., je rojak Frank Škof dobil iz stare domovine žalostno vest, da mu je dovoljeno narejenih 35,0

JUGOSLOVENSKI OBZOR

THE YUGOSLAV OBSERVER

The Only Yugoslav Newspaper in Wisconsin. — Published weekly by the
OBZOR PUBLISHING CO.
Frank R. Staut, Editor & Publisher
630 W. National Avenue — Tel.: Mitchell 4373 — Milwaukee, Wisconsin

65

SUBSCRIPTION RATES:

One year	\$2.50
Six months	\$1.50
Europe and other foreign countries: one year	\$3.50
Six months	\$2.00

Dopisni brez podpisov se ne priobčujejo. — Za vse ostale dopise odgovarjajo dopisniki sami in ne uredništvo. — Rokopisi se ne vracajo. — Pri spremembah naslova naj naročniki navedejo poleg novega tudi staro naslov.

Lokalne vesti

Ako imate na naslovu lista, ki ga prejemate, označeno

9-1-38

pomeni to, da Vam je s to številko potekla naročnina ter Vas prosimo, da jo čim prej obnovite, da Vam lista ne ustavimo.

ALI STE REGISTRIRANI?

Če niste še, storite to do 9. septembra in udeležite se primarnih volitev 20. septembra. — Registracijski urad v mestni hiši je odprt vsak dan od 8:30 dop. do 5. ure pop., ter od 29. avgusta naprej tudi do 8:30 ure zvečer.

— Slovenski radio program, ki bo kot redna jugoslovenska ura prvič oddajan prihodnjem nedeljo od 2:00 do 2:30 popoldne, bo — upamo — v naši in ameriški javnosti sprejet v odobravanjem. Izbiro prvega programa smo posvečali vso skrb, le žal, da je pol ure tako kratek čas, da ne bo mogla vsa bogata krasota naše pesmi priti naenkrat do polne veljave. Skušali pa jo bomo predčuti ameriški javnosti stopnjeno v prihodnjih programih. Po zaslugu naših zavednih trgovcev je za prve tri mesece ta slovenska, oziroma jugoslovenska radio načrtovanja. Naša in gotovo tudi naseljene želje pa je, da bi se program raztegnil na celo uro. Ako se bo po tem prvem programu prijavilo še dovoljno število nadaljnih trgovcev in društev, se bo to lahko doseglo. Podpirati pa bodo morali vzdrževanje ure tudi privatniki s tem, da bodo trgovcem pokazali da cenijo njihovo pozvratljivost in kupovali svoje potrebščine pri njih. Tudi ob prilikih rojstnih dñi in drugih obletnic hosti lahko presenetili svoje drage s kratko čestitko potom radi, kakor je to običaj že pri drugih narodnostih. Za potrebe informacije glede takih čestitk se obrnite na naš urad. Pazite torej na prvo oddajanje v nedeljo in sporočite potem s kar to postaji, kako vam je program ugajal. Naslovite: Jugoslav Hour, WEMP Radio Station, Empire Bidg., Milwaukee, Wis.

— 500,522 volilnih glasovnic za primarne volitve due 20. septembra bo razdeljenih 12. septembra med razna mesta in vasi milwauškega okraja. Glasovnice bodo vsebovale imena 572 kandidatov, od katerih jih bo 48 za razne državne urade, 21 za kongres, 193 za državno poslansko zbornico, 35 za o-krajne urade in 282 za odborniška mesta raznih političnih strank. — V zvezi s predstoječimi volitvami je August L. Guis, predsednik milwauške tiskarske unije tudi podal izjava, v kateri se pritožuje, da so nekateri kandidati dali tiskati svoje kampanjske tiskovine zunaj države. "Milwauške tiskarne," je dejal Guis, "so opredeljene dovoljno, da lahko izvrše vsako kolikočino in vsake vrste tiskovin. Tudi njih cene niso nič višje kot kje drugje. Vendar so nekateri kandidati povsem ignorirali domača podjetja ter so naročili svoje tiskovine v drugih državah. Plačilo za te kandidate bo gotovo prišlo na volilni dan, kajti misleči volilci gotovo ne bodo volilci za kandidate, ki jim je dobrobit domače obrti devena briga že prej, še predno

so izvoljeni. Tudi tiskarska obrt ima dovolj brezposelnih, ki bi v teh dneh lahko bili deležni skromnega zaslužka, a kandidati, ki so naročili svoje tiskovine zunaj, so bili za to splepi. To si bo treba zapomniti," dejal Guis.

— Milwauški mestni koncil potuje v Kalifornijo. 24 milwauških aldermanov bo 15. septembra odpotovalo na mestne stroške v Los Angeles, Cal., da skušajo pridobiti prihodnjo konvencijo Ameriške Legije v l. 1941 za Milwaukee. Letošnja konvencija te največji ameriški organizaciji, ki steje na milijone članov, se bo vrnila v Los Angeles v dneh 15. do 18. septembra. Vsa večja ameriška mesta se pulijo za to konvencijo, kajti mesto, v katerem se vrši, je ob njenem zaključku navadno za več težkih milijonov bogatejše. Tako so delegati na konvencijo l. 1937 v New Yorku potrošili 38 milijonov dolarjev, in na konvencijo l. 1933 v Chicago 22 milijonov. Ako se milwauški delegaciji aldermanov posreči, da jo pridobe za Milwauke v letu 1941, računa se, da bodo pustili tu najmanj 6 do 10 milijonov. In za to vstopo, je mestni koncil računal, se že izplača riskirati kakih \$6,000, da se z njimi plača vozne in dnevne stroške aldermanom za potovanje v Kalifornijo. Enako delegacijo običajno posiljajo na to konvencijo tudi druga mesta. New York na pr. je l. 1936 poslal v Cleveland, O., svoj polnoštevilni mestni koncil, poleg 100 mož policijske sile na motociklih in konjih, da je prihodno konvencijo pridobil za sebe. Potovanje v Los Angeles je mestni koncil odglasoval na zadnji seji in župan Hoan je izjavil, da resolute ne bo vetril, ker se mu zdi, da bi to potovanje v resniči utegnilo imeti uspeh. Vsak alderman bo dobil \$250 za potne stroške.

— Naši bolniki. Operacije na žolčnih kamnih se je morala v torek 30. pr. m. podvreči Mrs. Terezija Remshak, soprona tajnika društva št. 11 JPZS, Franka Remshaka, 4646 N. 32nd St. Operacijo je srečno prestala ter se ji stanje obrača na bolje. Nahaja se v St. Joseph bolnici, soba 338, kjer ji bodo prijateljski obiski dobrodošli. Želimo jih skorajšnega popolnega okrevanja.

— Poročno dovoljenje so vzel te dni: Joseph Poushe Jr., 1956 So. 68th St., in Marie Janeži, 1123 So. 60th St., West Allis; Gustave Schmelting, 3839 N. 22nd St., in Agnes Černe, 3433 N. 20th St. — Bilo srečno!

— Rojenice pa so se zglašile v preteklih dneh pri sledenih slovenskih družinah: Mr. in Mrs. Joe Stampfel, 1120-A W. Washington St., Mr. in Mrs. Anton Skaza, 4517 W. National Ave., ter Mr. in Mrs. Joseph Lukitsch, 1369 N. Hawley Rd. Pri prvih dveh so pušteli zdravi hčerki, pri zadnjih pa krepkega sinčka.

— \$1 na minuto za politične govore na piknikih. Na nedavnom pikniku demokratske stranke v Pleasant Valley parku je bila uvedena novost za politične govornike, ki je slednji gotovo niso nič kaj veseli. Pri mikrofonu na odru je stal mlad mož, ki je prijazno vabil vse "politične" naj pridejo na oder, če se žele predstaviti publiku. Tega jim seveda ni bilo treba dvakrat reči, ampak

nekateri so se takoj zopet obrnili kislega obraza. Ko je namreč kandidat stopil na oder, mu je oznanjevalec prijazno dejal: One dollar per minut, please! Nekateri so stvar vzel z dobrošnostjo in plačali zahteveno vsoto, drugi pa so se godrnaje obrnili, češ, da ne zmorcejo te cene. Tretji so skušali nekaj "glithati", pa ker se ni dalo, so končno plačali vseeno. Najdaljši govor je imel neki kandidat, ki je za 20 minut govorila plačal \$20.

— Preiskava o gostilnah, ki so jih opremile pivovarne. Z odpravo prohibicije je večina držav sprejela tudi zakone, po katerih se ne smejo vrniti več tisti časi, ko so pivovarne same opremile gostilniške prostore ter jih potem oddajale v podnjam posameznikom. S tem so takoreč same lastovale dolične prostore, oziroma se je v njih moral, točiti izključno le njihovo pivo, s čemer se je ustvarjal nekak monopol nad gostilniško obrto. Takoj po odpravi prohibicije so pivovarne nekaj čas imelo respekt pred novim zakonom, kmalu pa so začele zopet uvajati stare sisteme. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 takih gostiln, ki jih pravzaprav lastujejo pivovarne in uvedena je bila obširna preiskava, ki se sedaj v teku. Zasliševanje vodi urad državnega pravdnika, ki je pozval predstave za vloga in gospodarski prostor. Državne oblasti so zdaj prisile na sled, da je samo v milwauškem okraju kakih 19 tak

JUGOSLOVANSKA PODPORNA ZVEZA 'SLOGA'

Inkorporirana 1. 1915.

Sedež: Milwaukee, Wis.

UPRAVNI ODBOR:
Predsednik: Viktor Petek, 3812 W. Greenfield Ave., Milwaukee, Wis.
Podpredsednik: Anton Denšar, 2040 So. 92nd St., West Allis, Wis.
Tajnik: John Lenko, 929 So. 6th Street, Milwaukee, Wis.
Zapisnikar: John Arnič, Road 4, West Allis, Wis.
Blagajnik: Anthony Yeray, 706 South 24th Street, Milwaukee, Wis.

NADZORNI ODBOR:
Predsednik: Frank S. Ermans, 6227 W. Greenfield Ave., West Allis, Wis.
Nadzornik: Frank Zajec, 725 W. National Ave., Milwaukee, Wis.
Nadzornica: Terezija Kaytna, 4423 W. National Ave., Milwaukee, Wis.

POOTNI ODBOR:
Predsednik: Joe Vidmar, 2027 W. Garfield Ave., Milwaukee, Wis.
Potrošnik: Anton Debevec, 1803 So. 15th Street, Sheboygan, Wis.
John Poklar, 609 West Virginia Street, Milwaukee, Wis.

TISKOVNI ODBOR:
John Lenko, 929 So. 6th Street, Milwaukee, Wis.
Frances Skrub, 930 Broadway Ave., Sheboygan, Wis.
John A. Obluck, 1130 W. Walker Street, Milwaukee, Wis.

UPLADO GLASILO:
"OBZOR", 630 West National Avenue, Milwaukee, Wis.

VRIHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. H. T. Kristjanson, 324 E. Wisconsin Ave., Milwaukee, Wis.

Seja glavnega odbora se vrši vsak tretji ponedeljek v mesecu, ob 7:30 zvečer na 725 W. National Ave. — Pri J. P. Z. Sloga se lahko zavaruje za \$1,000; \$500 ali \$250 posmrtnine in za \$1 ali \$2 dnevno bolnišnico podpore. — Zavarujete se tudi lahko za samo posmrtnino.

Pozor: Vse pošiljatve in stvari, ki se tičajo gl. upravnega odbora in Zvezde, se naj pošiljajo na gl. tajnik. — Vse zadeve v zvezi z blagajnikom, se naj pošiljajo na gl. blagajnika. — Vse pritožbe na menjenje gl. porotnega odbora, se naj pošiljajo na predsednika porotnega odbora. — Vsi dopisi glede Zvezde se naj pošiljajo na predsednika tiskovnega odbora, društvene objave in naznane pa na naslov upravnosti.

Note: All remittances of business concerning lodges and members should be addressed to the secretary's office. — All financial matters should be addressed to the treasurer's office.

DOPISI

"Naprednim Slovenkam" v premislek!

Milwaukee, Wis. — Bliža se čas konvencije, zato vas opozarjam, da pride vse na prihodnjem sejo, ki je zadnja pred konvencijo, da nam na njej podate svoja navodila in da delegatim slišijo vaša priporočila in želje.

Pregovor pravi: Po toči zvonti je prepozno! — Zato aperiiran na članice, da nam daste navodila poprej, da bomo vedele kaj odobravati kaj ne.

Konvencija stane mnogo. Ali žalihog, da je članstvo tako brezbrizno, da se tako malo oglaša s kakšnimi navodili. Gledam v glasila drugih Jedenot. Koliko nasvetov od članstva delegatom je v njih. A v našem glasilu se oglašajo sami delegati, članstvo pa molči. Zato se vsaj ve potrudite in pride na prihodnjem sejo, da tako skupno rešimo probleme, ker kolo časa se suče in članstvo se staramo iz dneva v dan.

Mladina bo začela zavzemati naša mesta. Zato je potrebno, da se vsaj vsaka tri leta malo spremeni, kar ne odgovarja razmeram sedaj. In ker smo tukaj v tem okrožju delegati imeli par skupnih sestankov, zato vam bom delegatimlahko povedale par predčočnih sprememb v pravilih, ako boste iste odobravale ali zavrgle. In ako ima katera kakšno prošnjo ali pritožbo, jo bo tudi lahko povedala, ker sedaj pred konvencijo je še vedno čas.

Torej, upam, da bom videla v nedeljo vse članice na seji, kot tudi nekaj novih članic, ki jih pripeljite s seboj. Sedaj je še prost pristop.

Sestrski pozdrav,
Kati Mayer, predsednica.

LILY LODGE REVIEW

Due to lack of space in the Obzor last week, Seaweed combines with Scribbler and Scratcher to bring you the biggest events in the blooming of the Lilies.

Two weeks ago the second Lily outing was held at Silver Lake and a swell time was had by everyone that attended. The girls especially had a good time at the expense of the boys who paid the bills.

There were all types of recreation to be enjoyed by all. Some went swimming, others boat riding, a few dancing and others just sang. And those songs, oh yea!!!

Those who attended enjoyed the outing so much that they decided to have another one September 11. It will be held at Gonring's Resort. If you are planning on attending get in touch with Tony Starich or Martin Gregorich on or before Tuesday, September 6.

FLASH!!! Bill Simerl has been promoted to fourth string by the brain trustees of the team.

Hash Slinging By The Three "S's"

FLASH!!! Bill Simerl has been promoted to fourth string by the brain trustees of the team.

Scratchers Downfall
Fourth string really is downhearted these days. He is very, very fond of somebody's cousin, but he has not been formally introduced to her. How about a helping hand? Eh, Scribbler?

Where was Johnny Mohorko and his latest 1890 swimming suit during the Lily outing?

Famous Last Words

"I don't indulge unless it is forced upon me." These come from the lips of Tony Vodnik. (Al' te je peklo, Tonček?)

Here's something that's really hot!! Several nights ago when Simerl and Gregorich were developing pictures, they were so burned up over spoiling several prints that they had to sit in front of a fan to cool off. Hot stuff, eh, boys?

Bro. Krosel will wear out the steps at the home of Ant-why-net Oh-Block if he keeps sitting on them every night. Is fourth string still hanging around, Casanova?

Vicky hopes that the Forwards do not get too angry when they find out that the photographers camera that she was using did not have any film in it. Did you pose very hard, Forwards?

Believe It Or Not

The Lily ball players drank pop when "Toots" Simerl decided to pop because no one else wanted to pop when it was time to pop.

Flashy playing by the Forward infield played a big part in defeating our "heroes". Miraculous stops by Zalesnik, Sedlak, Frangesh and Sedmak cut off many "sure hits" by Lily batters.

Tony (it must be forced on me) Vodnik was the Lily star. He hit a homer and two singles, in three trips to the plate. In addition he allowed only six hits, and struck out 17 Forward batters.

Sign on the way to Silver Lake: "Teeny Weeny Peas." At one Lily member is well known outside of Milwaukee, eh, Timi?

During the Forward game, when Winkler slid into second base two balls came towards Simerl at the same time. He's still wondering where they came from, and so are we.

Where were all the Lily rooters (besides the Simerl family) during the Forward game. How do you expect the boys to win if they don't get any moral support?

All Stars ... 200001031-7
Lily ... 000200015-8

Batteries: J. Sedmak and Jerab; T. Vodnik and Primozich.

The boys, however, won a game last week when they engaged Tevich's All Stars in a thriller. The game was won on a ninth inning rally which netted five runs before anyone was retired. The final score was: Lilies 8, All Stars 7.

All Stars ... 200001031-7
Lily ... 000200015-8

Batteries: Tevich and Sustor; Krosel and Primozich.

So far this year the boys have won 8, lost 5 and tied one.

Sick List

Sunday's game with the Forwards really was a tough one. Several players had to report to the Lily doctor for repairs. "Dizzy" Zortz has a possible fracture of the left thumb, Lollipop Lon has a badly bruised leg, and Tony Vodnik strained a few muscles in his pitching arm. Less serious injuries were suffered by Frank Primozich, who was hit on the mouth by a pitched ball; Bill Simerl, who had a stiff neck; Tony Smrekar, who injured his thumb when the buck skin broke on his glove; Lud Krosel, who got hit in the ear by a ball, and Johnny Mohorko, who suffered from a bad case of excessive indulgence. (Whitey Tominek, the umpire, barely escaped injury when he called a few raw ones on the Lily pitcher. Boy! Was Tony mad. (Al' te peče, Tonček?)

Hash Slinging By The Three "S's"

FLASH!!! Bill Simerl has been promoted to fourth string by the brain trustees of the team.

Fourth string is still waiting for "Tini" to adopt him. How about it, cradle snatcher? Do you still think he's cute? (Strike five on Scratcher.)

Krosel really looked swell when he tried to catch the ball with his ear. Better luck next time Lud.

The Bay View district is still being invaded by the Lilies. If this keeps up Mr. Novak will have to go on the County. Boy, was the food good! (?)

"Dizzy" Zortz has finally found himself a steady job. He has been appointed official dish wiper for the Novak girls of Bay View.

Wanted

Dish washer to go into partnership with "Dizzy". Must have good references and ability to drop dishes without breaking them.

Casanova made a special trip to pick up his girl before the Forward game when he noticed that she wasn't among the spectators. "Old Iron Sides" was not fit for the trip so he borrowed Zortz's jalopy.

Did you know that the Lilies have the two best (?) bakers in the country right in their organization? They baked a "potica" for the outing and were complimented (?) by everyone who tasted it. (Maybe the "potica" is the reason why many Lily members are seeing the doctor lately.)

A certain Lily, known as "Cupid", is crawling into "Dizzy" Zortz's love affair. Let the reporters know what the final decision is. Eh, Lil? Notify "S" or "S" or "S", the gentlemen of the press.

The magic camera was again on the scene of action. The victim, this time, was "Toots" Simerl, who gave the boys a few pointers on batting before the game. Here she is showing the boys the perfect follow through.

During the Forward game, when Winkler slid into second base two balls came towards Simerl at the same time. He's still wondering where they came from, and so are we.

Sign on the way to Silver Lake: "Teeney Weeny Peas." At one Lily member is well known outside of Milwaukee, eh, Timi?

During the Forward game, when Winkler slid into second base two balls came towards Simerl at the same time. He's still wondering where they came from, and so are we.

Where were all the Lily rooters (besides the Simerl family) during the Forward game. How do you expect the boys to win if they don't get any moral support?

All Stars ... 200001031-7
Lily ... 000200015-8

Batteries: J. Sedmak and Jerab; T. Vodnik and Primozich.

The boys, however, won a game last week when they engaged Tevich's All Stars in a thriller. The game was won on a ninth inning rally which netted five runs before anyone was retired. The final score was: Lilies 8, All Stars 7.

All Stars ... 200001031-7
Lily ... 000200015-8

Batteries: Tevich and Sustor; Krosel and Primozich.

So far this year the boys have won 8, lost 5 and tied one.

KADAR . . .

Vaš trgovec slučajno nima dotične stvari, da Vas brzo postreže, ali

KADAR . . .

je sila in rabite nujno profesionalne pomoči, bodisi podnevi ali ponoči, ali

KADAR . . .

hitro želite dobiti prijatelja na telefon in pokramljati z njim

POGLEJTE

v naš "IMENIK TRGOVCEV, OBRTNIKOV IN PROFESIJONALCEV", ki Vam bo brzo povedal pravi naslov!

"Udobna služba za Vas in za trgovca!"

ALI STE REGISTRIRANI?

Če niste še, storite to do 9. septembra in udeležite se primarnih volitev 20. septembra. — Registracijski urad v mestni hiši je odprt vsak dan od 8:30 dop. do 5. ure pop., ter od 29. avgusta naprej tudi do 8:30 ure zvečer.

Alexander Dumas:

GROF MONTE CRISTO
Roman čudne usode mladega mornarja, ki je postal nedolžna žrtev zahrbtnih intrig, a pozneje lastnik največjega bogastva na svetu.

ŠESTI DEL.

(Monte Cristo pomaga usodi spleti mrežo okoli gospoda Villeforta, Morcerfa in Danglarsa.)

(190) (Nadaljevanje.)

XVI.

Preteklost.

"To je dobro," pravi vodnik, "pozabil sem drugi ključ."

"Pojdite ponj!"

"Pustim vam svetliko."

"Ne, vzemite jo s seboj!"

"Toda vi ostanete brez luči."

"Jaz vidim tudi v temi."

"Ah, kakor on!"

"Kateri on?"

"Številka 34. Pravijo, da se je tako privadil teme, da bi bil v najoddaljnejšem kotu svoje temne celice našel iglo."

"Treba mu je bilo deset let, da je dosegel to," zamrira grof tih.

Vodnik odide s svetliko.

Grof je govoril resnico; komaj ostane nekaj sekund v temi, že razločuje vsak predmet kakor na belem dnevu.

Sele zdaj resnico spozna svojo celico.

"Da," pravi, "tu je kamen, na katerem sem posedal, tu sled mojih ram, ki so se vtisnile v zid, tu nekaj kapelj krví od onega dne, ko sem si hotel razbiti glavo ob zidu! O, te številke!... Spominjam se... Pisal sem jih nekoč, ko sem računal starost svojega očeta, hoteč se prepričati, če ga še morem najti živega. O, trenutek sem upal na ta račun, kajti na nezvestobo in lakoto nisem misil!"

In grenak smehljaj začira na grofov ustnicah. Kakor v sanjah vidi svojega očeta v grobu in Mercedo pred oltarjem.

Na drugi strani zidu vzbudi njegovo pozornost neki napis. Črke so bile na zelenkastem zidu še bele.

"MOJ BOG," čita grof, "OH RANI MI SPOMIN!"

"Ah, da," vsklikne, "to je edina moja molitev iz zadnjega časa. Več nis

Grof stopi k preperelim ostankom postelje, iz katere je smrt napravila zanj oltar.

"O moj drugi oče," pravi, "ti, ki si mi dal prostost, znamo in bogastvo, ti, ki si našli višemu, nadarjenjemu bitju poznal dobro in slabo, plemenito sreco, vzišen duh, velika duša: če v globični grobu od nas ostane še kaj, kar treče pri glasu na onih naših, ki so še na temlji, če ostane del našega bistva na mestu, kjer smo veliko ljubili ali veliko trpeli, te pri očetovski ljubezni, katero si gojil do mene, in pri otroškem splošovanju, katero sem ti izkazoval, rotim, da mi s kakim znamenjem ali s kako besedo vzameš ostanek dvoma, ki me prične peči in mi razjedati dušo, če se ne izpremeni v prepričanje."

Grof pobesi glavo in sklene roke.

"Vzemite, gospod!" pravi glas za njim.

Monte Cristo se trepetajoč ozre.

Vratar je držal v roki dva popisana zvezka platna, na katero je izlil abbe Faria svoje zaklade učenosti. Ta rokokop je bil veliko delo abbeja Farie o združitvi Italije v kraljestvo.

Grof jih hlastno vzame v roke, in njegov pogled se ustavi na epigrafu:

"Zmaju izruješ zobe," čita, "in leve potetaš s svojimi nogami, pravi Gospod."

"Ah," prav, "to je odgovor! Hvala, oče, hvala!"

In iz žepa potegne majhno denarnico, v kateri je bilo deset bančnih listkov po tisoč frankov.

"Vzemiti to listnico!" pravi vratarju.

"Ali mi jo hočete dati?"

"Da, toda pod pogojem, da jo odpriš šele potem, ko odidim."

In relikvijo, ki jo je našel ter je imela zanj vrednost veleikega zaklada, spravi na svoje prsi, zapusti podzemeljske prostore in se vrne na ladjo.

"V Marseille!" pravi.

Z nepremičnimi očmi gleda z ladje na strašno ječo.

"Nesreča onim," pravi, "ki so me zaprli tja, kakor onim, ki so pozabili, da vzdihujem v tej temni ječi!"

Ko se peljejo mimo katalonske naselbine, se obrne grof na stran, se tesneje zavije v svoj plašč in zamrmra žensko ime.

Zmaga je bila popolna; grof je zatrl v sebi vsak dvom.

Zemška, katera ima je izgovoril z izrazom nežnosti, ki bi jo bilo skoro lahko imenovati ljubezen, je bila Haydee.

Izkrcavši se, krene Monte Cristo proti pokopališču, kjer se je imel sniti z Morrelom.

Tudi on je pred desetimi leti na tem pokopališču počasno iskal grob, in iskal ga je zastonj. On, ki se je vračal na Francosko z milijoni, ni mogel najti groba svojega očeta, kateri je umrl od lakote.

Morrel mu je sicer dal postaviti križ, toda ta se je postaral, in grobar je z njim podkural, kajti grobarjem služi v to navadno les starih križev.

Vrli trgovec je bil mnogo srečnejši: umrl je v rokah svojih otrok, ki sta ga spremila k njegovemu počitku, in ležal poleg svoje žene, ki je umrla dve leti pred njim.

Dva velika marmornata spomenika z njunimi imeni sta bila ograjena z zelenzno balustrado in obsenčena od štirih cipres.

Maksimiljan se je oprl na eno izmed teh dreves ter upiral svoj pogled nepremično na groba.

Njegova bolest je bila velika.

"Maksimiljan," mu pravi grof, "človek nima gledati sem, ampak tja gori."

In počake mu z roko proti nebu.

"Mrty so povsod," pravi Morrel. "Ali mi niste rekli te ga vi sami, ko sta zapaščala Pariz?"

"Maksimiljan," pravi grof, "želeti ste ostati nekaj dni v Marseillu. Ali je to še vaša želja?"

"Jaz nimam nobene želje več, grof; toda zdi se mi, da bi mi bilo čakanje takaj manj mučno nego drugje."

"Tem boljše, Maksimiljan; zapustim vas in vzamem s seboj vašo besedo, ali ni res?"

"Ah, pozabim na njo," pravi Morrel, "pozabim na njo!"

"Ne, vi ne pozabite na njo, Morrel, ker ste poštenjak in ste prisegli."

"O grof, imejte usmiljenje z menoj! Grof, tako sem nesrečen!"

"Jaz sem poznal moža, ki je bil mnogo nesrečnejši, Maksimiljan."

"Nemogoče!"

"Ah," pravi Monte Cristo, "to, da se vsakdo smatra za najnesrečnejšega, je eden glavnih dokazov človeške prevzetnosti."

"Toda kdo more biti nesrečnejši od onega, ki je izgubil edini zaklad, katerega si je želel."

"Poslušajte, Morrel," pravi Monte Cristo, "in pazite na to, kar vam povem. Poznal sem moža, ki je vse svoje upanje in vse svoje srečo, kakor vi, stavil v žensko. Ta mož je bil mlad, je imel starega očeta, ki ga je ljubil, in nevesto, ki jo je obvezal. Hotel se je očeniti, ko mu je slučaj usode, katera bi nam tako mnogokrat lahko vzela vero v Boga, da Bog pozneje ne dokaže, da mu vse služi kot sredstvo, potom katerega izvrši svoj veličastni načrt, — ko ga je torej slučaj usode oropal prostosti in neveste in z njima vred bodočnosti, o kateri je sanjal, ter ga vrgel v temno ječo."

"Ah," pravi Morrel, "ječo človek čez teden, mesec ali leto zapusti."

"Ostat je tam širinajst let," pravi grof in položi svojo roko na ramo mladega moža.

Maksimiljan zatrepeta.

"Širinajst let!" zamrma.

"Širinajst let," ponovi grof. "Tudi nad njega so tekom te širinajstih let prišli trenutki neizmernega obupa, tudi on se je kakor vi smatral za najbolj nesrečnega človeka ter se hotel usmrtil."

"No in?" vpraša Morrel.

"No, in v odlöčilnem trenutku ga je rešil Bog s človeškim sredstvom, kajti Bog več ne dela čudežev. V pričetku morda — solznim očem je treba mnogo časa, da spregledajo jasno — te brezkončne božje usmiljenosti ni razumel, toda končno je postal potrežljiv ter čakal. Nekega dne je na čudovit način vstal iz groba izpremenjen, bogat in močoven, skoro podoben Bogu. Njegov prvi klic je bil namenjen njegovemu očetu: njevo oče je bil mrtev!"

"Tudi moj oče je mrtev!" pravi Morrel.

"Da, toda vaš oče je umrl v vašem naročju, ljubljen, srečen, spoštovan, bogat in v visoki starosti. Njegov oče pa je umrl bogat, obupan, dvomeč o Bogu, in ko je čez deset let njegov sin iskal njegov grob, je izginil celo ta, in noben znak mu ni govoril: 'Tam počiva v Gospodu srce, ki te je tako ljubil.'"

"O!" pravi Morrel.

"Ta je bil torej kot sin nesrečnejši od vas, Morrel, kajti niti groba svojega očeta ni mogel najti."

"Toda," pravi Morrel, "ostala mu je vsaj žena, katero je ljubil."

"Motite se, Morrel; ta žena..."

"Ali je umrla?" odvrne Morrel.

"Več kakor to: bila mu je nezvesta; omožila se je z enim izmed onih, ki so preganjali njenega zaročenca. Vidite torej, Morrel, da je bil ta mož tudi v svoji ljubezni nesrečnejši od vas."

"In temu možu je Bog poslal tolažbo?" vpraša Morrel.

"Poslal mu je vsaj mir."

"In ali je mogel biti ta mož srečen le še en dan?"

"Upa, da bo, Maksimiljan."

Mladi mož pobesi glavo na prsi.

"Obljubljam vam," pravi po hipnem molku in poda Monte Cristu roko. "Toda spomnite se..."

"Petega oktobra, Morrel, vas pričakujem na otoku Monte Cristu. Četrtega vas bo pričakovala jahta v bastijskem pristanišču. Ta jahta se bo imenovala 'Eurus'. Povejte svoje ime patronu, in ta vas pripelje k meni. To velja, ali ni res, Maksimiljan?"

"Vi me zapustite?"

"Da, opravil imam v Italiji, in zapiščam vas z vašo nešrečo samega, s tem orlom z mogočnimi krili, katerega pošilja Bog svojim izvoljencem, da jih prinese k njegovim nogam. Povest o Ganidu ni bajka, Maksimiljan, ampak alegorija."

"Kdaj odpotujete?"

"Tako. Parnik me pričakuje, in v eni uri bom daleč od vas. Ali me spremite v pristanišče, Morrel?"

"Popolnoma sem vam na razpolago, grof."

"Objemite me."

Mladi spremi grofa v pristanišče. Parnik kmalu odpluje, in kakov je rekel Monte Cristo, je bilo čez eno uro le še komaj videti na obzoru bel oblak dima, na katerega je že metal svojo senco bližajoči se mrak.

XVII.

Peppino.

Isti hip, ko je izginil grofov parnik za rтом Morgion, je zapustil človek, ki je potoval s pošto iz Florene v Rim, malo mestec Aquapendente. Potoval je z največjo hitrostjo, ki mu je bila mogoča, ne da bi postal sumljiv.

Na sebi je imel rujav popotnik površnik, ki se je na tem brzem potovanju že precej obrabil, toda izpod njega se je bleščal trak Castne legije. Prav tako na tem kakov zlasti se na naglusu tega moža, če je govoril s postiljom, je bilo poznati, da je Franco. Zlasti prepričeval dokaz, da je mož iz dežele univerzalnega jezika, je bila okolščina, da so vso njegovo italijansčino tvorili tehnični muzikalni izrazi, ki kakor Angležev godam nadomestujejo vse fine posebnega jezika.

"Allegro!" je rekel postiljonu vselej, kadar je šla pot po klancu navzgor.

"Moderato!" je rekel, kadar je šla pot navzdol.

Dobi možje, katerim sta bili ti dve besedi namenjeni, so se pri njih mnogo smejam.

V bližini večnega mesta, to je ko je dospel do Storte, od koder je videti Rim, se mu ni porobil čut entuziastične radovednosti, ki sili vsakega popotnika, da se dvigne na voz, da bi čim prej videl stolico sv. Petra, ki jo je opaziti pred vsem drugim. Ne, potegnij je iz žepa svoj robec in razvil in njega par, katerega razvije, opazuje in čita.

"Prav, imam ga!" pravi nato zadovoljen.

Voz krene skozi vrata del Popolo, se obrne na levo in obstane pred Španskim hotelom.

Mojster Pastrini, naš znanec iz prejšnjih poglavij, sprejme popotnika na pragu s klobukom v roki.

Potpotnik izstopi, naroči dober obed ter vpraša po naslovu tvrdke Thomson in French, katerega mu povede takoj, kajti ta hiša je bila ena najbolj znanih v Rimu.

Bila je v ulici dei Banchi poleg Svetega Petra.

Kakov povsod je prihod poštnega voza tudi v Rimu važen dogodek. Deset mladih potomcev Marija in Grahov, bosonogih, s prosočnimi komolci, toda vpirajoči eno pest prevzeto v bok in držeč drugo slikovito nad glavo, je opazovalo popotnika, voz in konje. Tem se je pridružilo še kakih perdetes radovednežev.

Postopači in radovedneži v Rimu so srečnejši kakor njihovi stanovski tovariši v Parizu, ker razumejo vse jezike, zlasti francoski, in so torej slišali tudi naročila in vprašanja našega popotnika.

Posledica tega je bila, ko je naš prišel zapatčal s svojim eiceronom hotel, da jima je sledil neki mož, ne da bi ga opazila, ter ostal v njuni bližini z izurjenostjo pariškega policijskega špijona.

Francozu se je tako mudilo na obisk k tvrdki Thomson in French, da ni imel niti časa čakati na voz, ampak je naročil, naj pride za njim.

Prišedški k banki, Francoz vstopi.

Istočasno z njim vstopi mož, ki jima je sledil; tuje pozvoti in dospe v prvo sobo, senca storii isto.

"Gospoda Thomson in French?" vpraša tuje.

Na znamenje komnika, ki je delal v prvi sobi, se dvigne neki lakaj.

"Koga javim?" vpraša lakaj, pripravljen, da odkraka pred tujem.

(Nadaljevanje sledi.)

NASVETI

za dom, kuhinjo in gospodinjstvo
Zbirka Mrs. S.

Svicarske omlette. Skuhaš en funt jabolčne čežane in napravi v primeru število omlet. Na vsako omlette daš žlico čežane, malo strkljaš vsako omlette skupaj in jih polagaš v lončnico, za peko pripravno posodo. Nato vtepeš sneg iz nekaj jajec, ga daš na vrh omlet, porineš posodo v pečico in jo pušti osti, dokler sneg ne zarumeni.

Svetujem ti: — Čaj moraš kuhati vedno v isti posodi. Ni kolik se ne smeš dati čaju na primer v posodi, kjer se je kuhalo mleko. Čeprav posodo pomiješ, so na vodi vidne mastne maroge. — Posode, ki se je v njej prihukala kaka jed, ne drgni s peskom, ampak daj vodo vanjo, da se ostanki razmehčajo in se dado izlahka odstraniti. — Krompirjevo kašo (ali pire) moraš zalivati z vro-

čim in ne z mrzlim mlekom. — Skrivnost izkušenih kuharic je, da dajo k cvetači nekaj žlico mrzlega mleka, ker ostane cvetača potem bela. — Če pečeš meso, ga ne smeš oblikati z mrzlo, temveč le z vrolo vodo. Po mrzlu vodi postane pečka trda. — Trdo meso bo bolj mehko, če kaneš na meso, ki vre, kapljico vinskega cveita. — Ribje se ne smejo kuhati, pač pa jih daš v vrolo vodo.

V tej vodi naj se le mehčajo, ne pa vro, da ne razpadajo.

BODOČE PRIREDITVE NAŠIH DRUŠTEV IN KLUBOV